

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 25/2015

20.11.2015

RAKENNUSAVUSTUS 2016

Yleistä

Kirkollisten rakennusten ja muiden seurakunnan toimitilojen rakennusavustusten jakoperusteet muuttuvat vuoden 2016 alusta. Muutos johtuu ennen kaikkea rahoitustavan muutoksesta. Seurakuntien saama osuus yhteisöveron tuotosta muuttuu vuoden 2016 alusta valtion korvaukseksi. Lisäksi hakuprosessin uudistuksessa täsmennetään avustusten myöntämisperusteita, tuen kohdistumista, hakuprosessia ja avustusten käsittelyä sekä tilitysmenettelyä. Hakuprosessissa pyritään tulevaisuudessa sähköiseen asiointiin.

Tämä yleiskirje korvaa yleiskirjeen nro 11/2002 liitteessä kohdassa V, Rakennus- ja hautausmaa-avustus, esitetyt jakoperusteet. Muutos koskee myös aiempaa konservointiavustusta (mainittu em. yleiskirjeen kohdassa II, ks. myös yleiskirje 21/1999). Tämä yleiskirje on tarkoitettu seurakuntien toiminnan ohjeeksi. Rakennusavustuksen perusteita varaudutaan edelleen tarkistamaan sähköisen asianhallinnan edistyessä ja käyttökokemusten perusteella.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpito saa uusissa jakoperusteissa aiempaa enemmän huomiota. Seurakuntien on huolehdittava arvorakennuksistaan. Asiantuntijana tässä työssä toimii useimmiten Museovirasto. Suojelemattomien käyttö rakennusten ja toimitilojen ylläpitoon myönnettävissä avustuksissa korostetaan aiempaa enemmän taloudellisuutta.

Rakennusavustukset jakautuvat vastaisuudessa kahteen ryhmään:

- *valtion rahoituksesta jaettava avustus*
- *kirkon keskusrahaston tuki*

Valtion rahoituksesta jaettava avustus

Vuoden 2016 alussa tulee voimaan laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin. Tällä tarkoitetaan hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon liittyviä laissa säädettyjä tehtäviä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkailla rakennuksilla tarkoitetaan tässä ohjeessa lailla suojeltuja rakennuksia.

Valtion rahoitus koskee kirkkolain tai maankäyttö- ja rakennuslain perusteella suojeltuja kirkollisia rakennuksia kokonaisuudessaan (KL 14 luku 2 §). Rakennusten eri osia ei tällöin erikseen rajata suojeluun kuuluviksi tai kuulumattomiksi. Avustusta voidaan myöntää suojellun kirkollisen rakennuksen korjaukseen, muutokseen ja konservointiin, näiden vaatimiin selvityksiin, suunnitteluun ja valvontaan sekä kirkkopihan, hautausmaan ja sankarihautausmaan käytävien, aitojen ja porttien korjaus-, muutos- ja konservointitöihin. Kirkollinen arvoesineistö, esimerkiksi kirkkotaide ja kirkkosalin sisustus, kuuluu myös tämän avustuksen piiriin.

Kaikki seurakunnat, joilla on hallussaan suojeltuja kirkollisia rakennuksia, voivat hakea valtion rahoituksesta jaettavaa avustusta. Kirkkohallitus voi pyytää Museovirastolta lausuntoa suojeltua rakennusta koskevan avustushakemuksen osalta.

Kirkon keskusrahaston tuki

Kirkon keskusrahaston tuki koskee niitä seurakuntien tiloja, jotka eivät ole suojeltuja. Yleensä avustusta myönnetään olemassa olevien rakennusten korjaamiseen ja muuttamiseen. Avustusta ei myönnetä ulos vuokratun rakennuksen korjaamiseen. Jos kyse on uudisrakentamisesta, seurakunnan edellytetään toimittavan hakemuksensa liitteenä tarve- ja hankesuunnitelman lisäksi ajantasaisen kiinteistöstrategiansa lähivuosille. Tämä on suositeltavaa myös laajojen korjaus- ja muutoshankkeiden perusteluna. Kirkkohallituksella on mahdollisuus pyytää ao. hiippakunnan tuomiokapitulilta lausunto hankkeesta.

Kaikkia hakemuksia koskevat edellytykset

Kaikkia rakennusavustuksia haetaan erityisellä hakulomakkeella. Myös maksatus- ja tilitysvaiheita varten on oma lomakkeensa. Lomakkeet ovat verkossa: www.evl.fi/sakasti > Talous ja hallinto > Keskusrahasto > Avustusjärjestelmä.

Rakennusten korjaaminen ja muuttaminen sekä hankintalain noudattaminen edellyttävät, että seurakunnassa on riittävä asiantuntemus hankkeen toteuttamiseksi. Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista asiantuntemusta. Avustushakemukseen on aina liitettävä tarpeelliset asiantuntijan laatimat selvitykset ja suunnitelmat. Perusvaatimuksena on yleensä vähintään yksityiskohtaiset luonnospiirustukset, L2- tai pääpiirustustaso, jolloin on mahdollista arvioida kustannuksia realistisesti. Avustushakemuksen perusteeksi voidaan hyväksyä myös kustannusarvio, joka on laadittu perusteellisen hankesuunnitelman pohjalta. Kustannusarvio on yleensä rakennuskohtainen. Suunnitelmien tasoa ja tarkkuutta voidaan tapauskohtaisesti tarkentaa toteutussuunnitelmilla.

Haettaessa avustusta jälkikäteen – yleensä kiireellisessä tapauksessa tai yksittäistä teknistä korjausta koskevassa tapauksessa – voidaan hakemuksen perusteena käyttää hyväksytyä urakkatarjousta. Tällöin ilmoitetaan kiireellisen toteutuksen perusteet ja raportoidaan tehdyt toimenpiteet.

Avustusta ei myönnetä liikuteltavien koneiden eikä irtokalusteiden tai muun irtaimen kuten verhojen, astioiden, tuolien ja pöytien tai ehtoollisvälineiden ja kasukoiden kustannuksiin. Sen sijaan kustannukset, jotka liittyvät kirkko- ja kappelisalini kiinteään sisustukseen kalusteineen ja sisustuksen osaksi suunniteltuihin taidehankintoihin sekä kiinteisiin laitteisiin kuten vainajien säilytyskaappeihin, ovat avustuskelpoisia.

Avustuksen määrä

Muita kuin suojeltuja rakennuksia koskevan tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakunnan verotuloista. Jos hakemus täyttää tuen myöntämisen edellytykset, avustusprosentti ja tuen enimmäismäärä selvitetään seurakunnan verotulojen ja -prosentin perusteella. Sen jälkeen tuen määrä lasketaan laskentakaavalla (yleiskirje 11/2002, s. 7):

$$(1000-a/1,1/b/0,5)/1000 \times 100 \times (b+3)/5, \text{ jossa}$$

a = seurakunnan tai seurakuntayhtymän verotulot tuhansina euroina
b= seurakunnan tuloveroprosentti

Laskennallista avustusta myönnetään enintään 80 % kuluista silloinkin, kun kaava tuottaa korkeamman avustusprosentin. Myöskään alle 10 %:n avustuksia ei myönnetä. Muita kuin suojeltuja rakennuksia koskevaa rakennusavustusta ei myönnetä seurakunnille, joiden kirkollisveroprosentti on pienempi kuin 1,5 %.

Samaa laskentakaavaa käytetään myös valtion rahoituksen piiriin kuuluvien, suojeltuja kirkollisia rakennuksia koskevien rakennushankkeiden avustuksen tasoa laskettaessa. Tällöin avustusten jaossa otetaan ensisijaisesti huomioon ne seurakunnat, jotka laskentakaavan perusteella ovat oikeutettuja saamaan avustusta.

Jos seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä on ylläpidettävänä useita kirkkoja ja siunauskappeleita, voidaan laskentaperusteena käyttää kirkkojen ja siunauskappeleiden lukumäärällä jaettua verotuloa. Laskelmassa huomioon otettavan siunauskappelin tulee olla ympärivuotisessa käytössä. Sen sijaan kirkoiksi katsotaan tässä yhteydessä myös niin sanotut vanhat kirkot tai autiokirkot, joita ei yleensä lämmitetä mutta joiden muu ylläpito on seurakunnan vastuulla.

Jos avustuksiin käytettävissä oleva määräraha on pienempi kuin hakemusten yhteissumma, määräraha jaetaan hyväksytyjen hakemusten kesken tasasuhteessa. Tällöin jokainen hakemus käsitellään ensin erikseen ja määritellään tapauskohtainen avustus.

Kirkkohallitus varaa lisäksi mahdollisuuden ohjata rakennusavustusvaroja yhteishankkeisiin, joissa tehdään useita seurakuntia koskevia selvityksiä ja korjausta koskevia kokeiluja. Yhteishankkeiden kustannukset rajataan pääsääntöisesti enintään 10 %:iin vuotuisista määrärahoista. Vuosina 2016–2018 yhteishankkeena rahoitetaan kirkon kiinteistöhallintajärjestelmän hankintaa.

Avustuksen hakeminen kirkkohallitukselta

Avustushakemuksen käsittelee seurakunnassa kirkkoneuvosto ja seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto. Hakemukset lähetetään kirkkohallitukselle osoitettuna kerran vuodessa vuoden loppuun mennessä. Hakemuskaavake ja tarvittavat liitteet lähetetään sähköisesti samoin kuin myöhemmässä vaiheessa maksatuspyynnöt ja tilitykset.

Hakemukset käsitellään toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Niistä on saatava riittävä selvyys kohteesta ja tehtäväksi suunniteltujen toimenpiteiden asianmukaisuudesta. Seurakunnan rakennuksia koskevat tiedot on liitettävä hakemukseen. Kirkkohallitus voi pyytää seurakuntaa täydentämään hakemusta.

Kirkon uusi kiinteistöhallintajärjestelmä eli kirkon sähköinen kohderekisteri otetaan käyttöön vuosina 2016–2017, minkä jälkeen rakennuksia koskevat tiedot tulee tallettaa järjestelmään ja rakennusavustuksia voidaan myöntää vain järjestelmän käyttöön ottaneille seurakunnille. Tämän ehdon voimaantulon ajankohdasta tiedotetaan erikseen. Lisätietoja seurakuntien kiinteistöhallintajärjestelmästä, ks. yleiskirje 13/2015.

Seurakunta voi kirkon rakennusavustuksen lisäksi hakea muita avustuksia, kuten energiatukea tai EU-rahoitusta. Muualta saatu tai haettu rahoitus ja sen käyttötarkoitus on aina ilmoitettava rakennusavustushakemuksessa. Muulta saadun rahoituksen vaikutus myönnettävään avustukseen harkitaan tapauskohtaisesti. Esimerkiksi seurakunnan saama vakuutuskorvaus voi vaikuttaa avustusta vähentävästi.

Päätös ja tuen maksaminen

Kirkkohallitus käsittelee hakemukset ja tekee päätökset avustuksista vuosittain viimeistään huhtikuun täysistunnossa. Päätös koskee sekä hankekohtaista avustusprosenttia että avustuksen enimmäismäärää. Päätös on voimassa myöntämivuoden ja kolme seuraavaa vuotta. Jos avustusta ei tässä ajassa ole haettu maksatukseen, avustus raukeaa.

Avustuksen enimmäismäärää ei voida korottaa. Seurakunta voi kuitenkin hakea eri hakemuksella toistuvasti avustusta samalle kohteelle, jos toimenpiteet koskevat kohteen muita osia.

Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Pienehköjä, alle 10 000 €:n hankkeita koskevat avustukset maksetaan yhdessä erässä. Suurempien avustusten viimeisen maksatuserän tulee olla vähintään 10 000 €. Osatilitysten tulisi olla keskenään mahdollisimman saman suuruisia. Ensimmäisen osamaksatuspyynnön yhteydessä ilmoitetaan hankkeen aikataulu ja jäljellä olevien maksatuspyyntöjen arvioidut ajankohdat ja suuruudet.

Viimeisen maksuerän eli lopputilityksen yhteydessä seurakunnan on toimitettava tilintarkastajan lausunto ja kuvitettu selvitys avustuksella aikaan saaduista toimenpiteistä. Laskujäljennöksiä ei liitetä maksatuspyyntöihin.

Lisätiedot:

Rakennusavustuksen jakoa koskevat asiat yliarkkitehti Antti Pihkala 09 1802 429, antti.pihkala@evl.fi

Maksatus ja tilitykset kirjanpitoapäällikkö Markku Vasara 09 1802 477, markku.vasara@evl.fi

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo
kansliapäällikkö

Leena Rantanen
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326